

Decyzje administracyjne

r.pr. Michał Behnke
apl. radc. Konrad Dmoch

1.04.2011

PLAN PREZENTACJI

- **decyzja administracyjna jako instrument załatwienia sprawy administracyjnej**
- **podstawa prawna decyzji i kompetencja do jej wydania**
- **przedmiotowość sprawy administracyjnej**
- **osnowa decyzji**
- **struktura uzasadnienia**
- **pouczenia**
- **wymagania wyływające z instrukcji kancelaryjnych**

Art. 104. § 1. KPA Organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej.

§ 2. Decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji.

Decyzja administracyjna = kwalifikowany akt administracyjny, stanowiący przejaw woli administracyjnych w państwie organów, wydany na podstawie powszechnie obowiązującego prawa administracyjnego lub finansowego, o charakterze władczym i zewnętrznym, rozstrzygający konkretną sprawę, konkretnie określonej osoby fizycznej lub prawnej w postępowaniu unormowanym przez przepisy proceduralne.

Gdy uprawnienia strony nie powstają bezpośrednio z mocy prawa, lecz w wyniku konkretyzacji normy prawnej, organ administracji - jeśli nie jest przewidziana inna forma jego działania - obowiązany jest dokonać tej konkretyzacji w drodze decyzji administracyjnej.

(wyrok NSA z dnia 31 sierpnia 1984 r. SA/Wr 430/84 OSPiKA 1986/9-10 poz. 176).

Pojęcie decyzji administracyjnej

Cechy dające podstawę do uznania danej czynności organu za decyzję :

- **decyzja jest przejawem woli organu administracyjnego**, co oznacza, iż organ ten rozstrzygając sprawę narzuca władczo swoje stanowisko;
- **decyzja musi wyraźnie wskazywać podstawę prawną w powszechnie obowiązujących przepisach prawa administracyjnego lub finansowego (...)**;
- **decyzja rozstrzyga konkretną sprawę konkretnej osoby fizycznej lub prawnej w postępowaniu unormowanym przez przepisy proceduralne**;

decyzja wyposażona jest w atrybut ważności, jej adresat może się odwołać tylko za pomocą środków przewidzianych w prawie, a w razie niewykonania decyzji stosuje się przymus państwowy”

(Uchwała Izby Cywilnej i Administracyjnej SN z 15 lutego 1988 r., III AZP 1/88)

Pojęcie decyzji administracyjnej

O istnieniu decyzji administracyjnej przesądza jej treść, a nie forma czy nazwa.

1. O istocie aktu prawnego powinna przesądzać jego treść, a nie forma.

2. Pismo nie mające formy decyzji jest decyzją administracyjną, jeżeli pochodzi od organu administracji, skierowane jest na zewnątrz i w sposób władczy rozstrzyga o prawach lub obowiązkach prawnych osób (fizycznych lub prawnych) w sprawie indywidualnej, choćby dla rozstrzygnięcia takiego brak było podstawy prawnej.

(Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 lutego 1994 r. I SAB 54/93)

Pisma zawierające rozstrzygnięcia w sprawie załatwianej w drodze decyzji są decyzjami, pomimo nie posiadania w pełni formy przewidzianej w art. 107 § 1 kpa, jeśli tylko zawierają minimum elementów niezbędnych do zakwalifikowania ich jako decyzji. Do takich elementów należy zaliczyć: oznaczenie organu administracji państwowej wydającego akt, wskazanie adresata aktu, rozstrzygnięcie o istocie sprawy oraz podpis osoby reprezentującej organ administracji.

(Wyrok NSA z 20 lipca 1981 r., SA 1163/81)

MINIMUM DECYZYJNE:

- oznaczenie organu administracji państwowej wydającego akt;
- wskazanie adresata aktu;
- rozstrzygnięcie o istocie sprawy;
- podpis osoby reprezentującej organ administracji.

Zasada formalizmu postępowania

“Obywatel ma prawo do tego, by jego oparte na prawie materialnym roszczenia i wnioski były rozpatrywane w ramach przewidzianej prawem procedury i w określonych przez prawo formach. Nie jest natomiast zgodne z zasadami konstytucyjnymi takie postępowanie organów administracji, w których wnioski obywateli załatwiane są poza taką procedurą i w formach jej nie znanych, powoduje to bowiem stan niepewności prawnej i ogranicza prawa obywateli do ochrony swych uprawnień przed organami administracji publicznej i przed sądami.”

(Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18.11.1993 r. sygn. III ARN 49/93)

Zasada formalizmu postępowania

Użycie tej czy innej nazwy nie ma znaczenia dla charakteru prawnego danego aktu jako decyzji, jeżeli jest to zgodnie z art. 104 k.p.a. akt rozstrzygający merytorycznie indywidualną sprawę należącą do właściwości organu administracji państwowej

(wyrok SN z dnia 18 X 1985 r. II CR 320/85, OSNCP 1986, z. 10, poz. 158)

„poświadczenie”, „zaświadczenie”, „pozwolenie”, „zezwozenie”, „koncesja”.

Przepisy prawa materialnego przewidują decyzyjną formę załatwiania danej sprawy nie tylko w sposób bezpośredni, ale także przez określenie w formie czasownikowej kompetencji organu do rozstrzygnięcia sprawy (np. zezwała, przydziela, stwierdza)

(Uchwała składu pięciu sędziów NSA z 15 listopada 1999 r., OPK 24/99)

„stwierdza”, „zezwała”, „przydziela”.

Zasada formalizmu postępowania

„...odmowa przyznania obywatelowi uprawnień określonych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa administracyjnego, winna zawsze nastąpić w formie decyzji administracyjnej. Chodzi bowiem o to, aby odmowa taka została podjęta przy zachowaniu określonej procedury i gwarancji procesowych zainteresowanego”

(uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 II 1988 r. III AZP 1/88)

a) **Rozstrzygnięcie „co do istoty”** ma charakter merytoryczny.

Wynikiem rozstrzygnięcia merytorycznego jest:

- przyznanie lub odmowa przyznania lub cofnięcie pewnego uprawnienia albo nałożenie lub cofnięcie pewnego obowiązku, bądź
- stwierdzenie (ustalenie) istnienia pewnego uprawnienia przyznanego przez przepis prawa lub stwierdzenie (ustalenie) nałożenia przez przepis prawa obowiązku.

b) **Rozstrzygnięciem w „inny sposób”** niż „co do istoty” jest:

- umorzenie postępowania;
- pozostawienie bez rozpatrzenia
- uchylene przez organ odwoławczy zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji.

(szerzej: Zbigniew Janowicz, *Kodeks postępowania administracyjnego. Ustawa o Naczelnym Sądzie Administracyjnym. Komentarz*. Warszawa 1996)

Rozstrzygnięcie „co do istoty”

„Organ administracyjny nie może poprzestać na udzieleniu stronie informacji co do braku możliwości pozytywnego załatwienia sprawy, gdy istnieją przesłanki do załatwienia sprawy w formie decyzji.”

(Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 października 1995 r. III ARN 45/95)

„Nie jest decyzją administracyjną pismo informujące stronę o niemożliwości załatwienia sprawy, podpisane przez urzędnika bez powołania się na upoważnienie organu administracji. Pismo takie oznacza uchylenie się od rozstrzygnięcia sprawy podlegającej załatwieniu w drodze decyzji administracyjnej.”

(Postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 13 lipca 1983 r. II SA 593/83)

Dopuszczalne jest wydanie decyzji częściowej, jeżeli sprawa jest podzielna i można z niej wyodrębnić części nadające się do względnie samodzielnego rozstrzygnięcia. Termin wykonania decyzji może być uznany za orzeczenie częściowe w postępowaniu odwoławczym tylko wówczas, gdy strona nie kwestionuje rozstrzygnięcia o jej uprawnieniach lub obowiązkach, lecz domaga się jedynie zmiany terminu ich realizacji. W przypadku wniesienia odwołania od całej decyzji, nie podlegają wykonaniu do czasu rozstrzygnięcia co do istoty sprawy w postępowaniu odwoławczym wszystkie możliwe do wyodrębnienia w niej części. W takiej sytuacji zmiana terminu wykonania pierwszoinstancyjnej decyzji jako orzeczenie korygujące ją częściowo, musiało nastąpić z jednoczesnym utrzymaniem w mocy kwestionowanej decyzji w części pozostałej. Bez takiego orzeczenia w części obejmującej istotę sprawy (prawa lub obowiązku), zmiana terminu wykonania decyzji jest niedopuszczalna. Nie można bowiem orzekać o samym terminie wykonania decyzji nieostatecznej i niewykonalnej przed rozstrzygnięciem sprawy w postępowaniu odwoławczym

(teza druga wyroku NSA z 12 czerwca 2001 r., II SA 3214/2000 - Lex nr 75525).

„Nie jest dopuszczalne rozstrzygnięcie o części uprawnień lub obowiązków stron w podstawie decyzji, a w pozostałej części w jej uzasadnieniu.”

(Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 czerwca 2003 r. I SA 215/02)

Rozstrzygnięcie w „inny sposób”

„Załatwienie sprawy, o którym mowa w art. 104 § 1 Kpa to przede wszystkim rozstrzygnięcie o istocie sprawy, czyli rozstrzygnięcie o obowiązkach bądź prawach strony. Niemniej jednak w pewnych przypadkach treścią decyzji może być inne rozstrzygnięcie, tj. nie o istocie sprawy lecz np. o niedopuszczalności rozstrzygnięcia o istocie sprawy. Taka decyzja również kończy postępowanie w sprawie przed organem administracyjnym w danej instancji, tyle że bez orzekania odnośnie interesu prawnego czy obowiązku strony.”

(Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 8 lipca 2009 r. II SAB/Bd 11/2009)

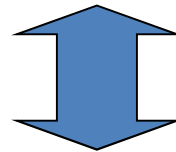
Przedmiot postępowania

Art. 1. Kodeks postępowania administracyjnego normuje postępowanie:

- 1) przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych,**
  - 2) przed innymi organami państwowymi oraz przed innymi podmiotami, gdy są one powołane z mocy prawa lub na podstawie porozumień do załatwiania spraw określonych w pkt 1,**
- (...)**

Art. 6. Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa.

**postępowanie
administracyjne**

**zadania
administracji**

**działania
legislacyjne**

kontrola

**procedury
planistyczne**

Przedmiot postępowania

Organ, który jest zobowiązany do wszczęcia postępowania administracyjnego, a który po zbadaniu sprawy nie widzi podstaw do uwzględnienia wniosku strony, wydaje decyzję odmowną, zaś jeśli nie ma możliwości wydania merytorycznej decyzji w sprawie, gdyż postępowanie w jego ocenie jest bezprzedmiotowe, musi w sposób wyraźny zakończyć to postępowanie poprzez wydanie decyzji o umorzeniu postępowania w trybie art. 105 § 1 k.p.a. Pozwala to na podjęcie kontroli instancyjnej oraz sądowej jego stanowiska. Załatwianie spraw w formie korespondencji ze stroną jest niedopuszczalne.

(Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 9 grudnia 2008 r. III SAB/Lu 12/2008)

Decyzja administracyjna wydana w sprawie, w której załatwienia w formie decyzji przepisy nie przewidują, podlega stwierdzeniu nieważności, jako wydana bez podstawy prawnej.

(Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Katowicach z dnia 19 listopada 2001 r. II SA/Ka 210/00)

Przez wydanie decyzji należy rozumieć w przypadku decyzji wydawanych na piśmie - sporządzenie decyzji, to jest sporządzenie dokumentu, który spełnia wymagania stawiane wobec decyzji, w szczególności został podpisany przez uprawnioną osobę .

(zob. uzasadnienie wyroku SN z 2 października 2002 r., III RN 149/2001)

„Pojęcia **„wydanie decyzji” nie można oczywiście rozumieć jako wydania decyzji adresatowi w znaczeniu w jakim używa się pojęcia wydanie w odniesieniu do wydania rzeczy. Wydanie decyzji jest czynnością procesową organu administracji publicznej polegającą na podpisaniu decyzji zawierającej wymagane prawem elementy. W związku z tym datą wydania przez organ podatkowy decyzji określającej wysokość zaległości podatkowej jest data podpisania tej decyzji przez osobę upoważnioną do jej wydania (...)”**

(Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2002 r., III RN 149/01)

Przedmiot postępowania

Art. 105. § 1. Gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania.

§ 2. Organ administracji publicznej może umorzyć postępowanie, jeżeli wystąpi o to strona, na której żądanie postępowanie zostało wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz gdy nie jest to sprzeczne z interesem społecznym.

Bezprzedmiotowość postępowania oznacza zatem, że brak jest któregoś z elementów materialnego stosunku prawnego, a wobec tego nie można wydać decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie jej co do istoty

(wyrok NSA OZ w Łodzi z 27 stycznia 1998 r., I SA/Łd 1025/96)

„Wszczęte postępowanie administracyjne musi być zakończone załatwieniem sprawy (art. 104 § 1 k.p.a.). Jeśli postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji państwowej (samorządowej) nie może odstąpić od załatwienia sprawy; w takim wypadku wydaje decyzję o umorzeniu postępowania (art. 105 § 1 k.p.a.)”

(wyrok NSA z dnia 11 stycznia 1994 r., SAB/Wr 31/93)

„Umorzenie postępowania zamyka drogę do konkretyzacji praw lub obowiązków stron i kończy bieg postępowania w określonej instancji administracyjnej.

Przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania.”

(Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Szczecinie z dnia 5 września 2002 r. SA/Sz 3020/00)

„Jeżeli (...) organ ten stwierdzi brak podstaw prawnych i faktycznych do rozpatrzenia sprawy (np. wówczas gdy obiekt, którego sprzedania żąda strona, nie jest przeznaczony do sprzedaży), powinien wydać decyzję umarzającą postępowanie jako bezprzedmiotowe(...)”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 29 IV 1983 r. SA/Wr 163/83)

„Bezprzedmiotowość postępowania wiąże się z przedmiotem postępowania administracyjnego, którym jest sprawa administracyjna w rozumieniu art. 1 pkt 1 kpa, czyli wynikająca z przepisów prawa materialnego kompetencja organu administracji publicznej do wydania w indywidualnej sprawie decyzji administracyjnej. Przepisy prawa materialnego upoważniają organ administracji publicznej do wydania decyzji w określonych hipotezą normy prawnej okolicznościach faktycznych, na które składają się elementy przedmiotowe i podmiotowe. **Postępowanie może być więc bezprzedmiotowe z przyczyn prawnych, gdy okaże się, że nie ma normy prawnej udzielającej organowi administracji publicznej kompetencji do wydania decyzji administracyjnej, lub z przyczyn faktycznych, gdy okaże się, że nie ma okoliczności faktycznych uzasadniających według hipotezy normy prawnej kompetencję organu administracji publicznej do wydania decyzji administracyjnej.”**

(wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 lutego 2010 r. II SA/Gd 288/2009)

Kompetencja

Organ administracji (...), wydając decyzję, nie może ani nałożyć na obywatela obowiązku ani odmówić przyznania uprawnienia, jeżeli nie wykaże, że upoważniają go do tego konkretne przepisy prawa. Są to podstawowe zasady działania aparatu administracji państwowej w praworządnym państwie.

Wyrok NSA z dnia 17.11.1982 r. sygn. II SA 1474/82 (ONSA 1982/2 poz. 107)

Kompetencja

Organy administracji zgodnie z zasadą legalizmu (art. 6 kpa) mogą wydawać tylko takie decyzje, jakie dopuszcza prawo.

Prawo zaś nie przewiduje decyzji o treści zastosowanej w rozpoznawanej sprawie. W ocenie Sądu, jeżeli w sprawie, w której organ administracji ma obowiązek działania z urzędu, organ administracji podejmie czynności i tym samym spowoduje, że zostało wszczęte postępowanie, nawet wtedy, gdy uczyni to na skutek żądania strony postępowania, i następnie w wyniku tego postępowania ustali, że nie zachodzą fakty określone w hipotezie normy prawnej zezwalającej mu na wydanie decyzji, to powinien postępowanie umorzyć. W ocenie Sądu jest to przypadek bezprzedmiotowości postępowania, o której mowa w art. 105 § 1 kpa

(wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 lutego 2010 r. II SA/Gd 288/2009)

“Obywatele, których prawna i faktyczna sytuacja wobec organów administracji jest zbliżona, mogą oczekiwać, iż zostaną wobec nich podjęte decyzje o podobnej, jeżeli nie tożsamej, treści. Organ administracji może na podstawie decyzji różnicować sytuację prawną obywateli w zakresie pewnej określonej grupy stosunków tylko na podstawie konkretnie sformułowanych przesłanek, wynikających z niewątpliwie różnej sytuacji faktycznej, wyraźnego nakazu prawa lub ze względu na interes publiczny, przemawiający za odmiennym potraktowaniem poszczególnych obywateli.”

(Wyrok SN z dnia 28.11.1990 r. sygn. III ARN 28/90)

Elementy decyzji – podstawa prawna

„Organy powinny (...) w pierwszej kolejności ustalić jaka norma prawna obowiązuje przy załatwianiu tej sprawy. Wydanie decyzji na podstawie nieobowiązujących przepisów prawa stanowi naruszenie zasady praworządności.”

(Wyrok WSA we Wrocławiu III SA/Wr 567/08)

„Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów zarówno prawa formalnego, jak i materialnego, oraz wraz z powołaniem źródeł jego publikacji.”

(Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 kwietnia 1999 r., III SA 8192/98)

„Zmiana przepisów prawa materialnego w toku postępowania administracyjnego, między wydaniem decyzji w pierwszej instancji a rozpatrzeniem odwołania, zobowiązuje organ odwoławczy do uwzględnienia nowego stanu prawnego, jeżeli z nowych przepisów nie wynika inny skutek.”

(Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 maja 2002 r. III RN 59/2001 OSNP 2003/3 poz. 56)

„Jeżeli przepis prawa ustanawia bezpośrednio obowiązek określonego zachowania się adresatów bez potrzeby wydawania decyzji administracyjnej, taki obowiązek podlega wymuszeniu, w razie potrzeby, przy zastosowaniu przepisów o egzekucji administracyjnej; wydane zaś decyzje w sprawie nie mają podstawy prawnej - co skutkuje stwierdzenie ich nieważności.”

(Wyrok NSA z dnia 3 stycznia 1984 r. II SA 1797/83, ONSA 1984/1 poz. 1)

Elementy decyzji – podstawa prawna

„Powołanie wadliwego przepisu prawnego, samo przez się nie powoduje nieważności decyzji, jeśli rozstrzygnięcie znajduje oparcie w innym przepisie prawnym. Jest to uchybienie przepisom postępowania administracyjnego, które może skutkować uchynieniem decyzji tylko w razie stwierdzenia, że miało istotny wpływ na wynik sprawy.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Krakowie z dnia 16 kwietnia 1997 r., I SA/Kr 970/96)

„Zmiana podstawy prawnej w trybie art. 113 kpa, tj. przez prostowanie omyłek, stanowi rażące naruszenie prawa.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Gdańsku z dnia 9 czerwca 1999 r., I SA/Gd 984/97)

Elementy decyzji – podstawa prawna

„Decyzja administracyjna organu samorządowego, wydana w sprawie, w której zgodnie z ustawą właściwy jest organ terenowej administracji rządowej, powinna wskazywać podstawę prawną przeniesienia kompetencji między tymi organami (art. 107 § 1 kpa).”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejskowy w Gdańsku z dnia 29 kwietnia 1991 r., SA/Gd 219/91)

„Sąd może odmówić zastosowania przepisu rozporządzenia niezgodnego z Konstytucją również w okresie odroczenia utraty mocy obowiązującej tego przepisu orzeczonej wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 lutego 2006 r., II OSK 1403/05)

„Jeżeli przy rozpoznawaniu sprawy okazuje się, że dla ustalonego stanu faktycznego należy zastosować inną podstawę prawną niż przyjęta we wcześniejszych fazach postępowania, to nie oznacza, że postępowanie staje się bezprzedmiotowe, gdyż sprawa ma nadal swój przedmiot, tyle że podlegający innej kwalifikacji prawnej. Zatem prawidłowym działaniem organu odwoławczego winno być uchylenie decyzji organu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.”

(wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 23 kwietnia 2007 r., IV SA/Wa 74/2007)

Kompetencja do zmiany decyzji.

Art. 155. Decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, lub przez organ wyższego stopnia, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony; przepis art. 154 § 2 stosuje się odpowiednio.

„Nietrafny jest pogląd, iż art. 155 k.p.a. wymaga zgody tylko tych stron, które na mocy zmienianej decyzji nabyły prawo, a obowiązek uzyskania zgody ma za zadanie ochronę praw nabytych przez adresata decyzji.”

(Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 8 lipca 2009 r., IV SA/Po 266/2009)

„Podmiotami, których zgoda jest niezbędna na zmianę lub uchylenie decyzji ostatecznej są osoby, którym przysługuje przymiot strony w postępowaniu zmieniającym.”

(Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 20 lutego 2009 r., VII SA/Wa 1934/2008)

„Przepisom art. 155 kpa podlegają nie tylko decyzje uprawniające, lecz także decyzje zobowiązujące. Każde bowiem rozstrzygnięcie sprawy indywidualnej, które kształtuje sytuację prawną strony, należy traktować jako rozstrzygnięcie, na podstawie którego strona „nabyła prawo”. Oznacza to, że także w sytuacji, gdy ostateczna decyzja administracyjna nakłada na stronę obowiązek - ma ona znamiona prawne decyzji, z której strona „nabyła prawo”, bowiem decyzja ta kształtuje sytuację prawną strony przez określenie, czy i jakie obowiązki i w jakim zakresie na niej ciążą.”

(Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 18 marca 2009 r., II SA/Rz 896/2008)

„Na podstawie art. 155 kpa nie można zmienić decyzji, która została wydana w oparciu o przepisy aktualnie już nie obowiązujące i jeżeli ustalenie nowych praw lub obowiązków dla strony miałyby wynikać z takich przepisów już nie obowiązujących. Zmiana decyzji w trybie art. 155 kpa nie może też rodzić skutków prawnych z mocą wsteczną.”

(Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 września 2008 r., I OSK 1504/2007)

„Zmiana ostatecznej decyzji administracyjnej na podstawie art. 155 kpa jest dopuszczalna tylko wówczas, gdy obowiązują przepisy prawne, na podstawie których decyzja ta została wydana.”

(Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 16 listopada 2009 r., VII SA/Wa 1468/2009)

„Zmiana decyzji w trybie art. 155 kpa może polegać na innym uregulowaniu treści praw lub obowiązków wynikających z decyzji lub ich zakresu. Musi jednak odnosić się do praw lub obowiązków podmiotu będącego stroną decyzji i uregulowań wyczerpujących przedmiot tej decyzji. Zmiana adresata decyzji, czyli strony (zmiana podmiotowa) wychodzi poza zakres uprawnień organu wynikających z art. 155 kpa i jest tym samym niedopuszczalna. Zmiana podmiotowa nie jest bowiem innym uregulowaniem praw lub obowiązków strony, tylko przeniesieniem ich na nowy podmiot. Kwestia zmiany strony decyzji w istocie dotyczy nowej sprawy w sensie formalnoprawnym i materialnoprawnym, podlegając autonomicznemu rozpatrzeniu i rozstrzygnięciu.”

(Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 października 2003 r. II SA 3463/2001)

Elementy decyzji

Art. 107. § 1. Decyzja powinna zawierać:

- **oznaczenie organu administracji publicznej,**
- **datę wydania,**
- **oznaczenie strony lub stron,**
- **powołanie podstawy prawnej,**
- **rozstrzygnięcie,**
- **uzasadnienie faktyczne i prawne,**
- **pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie,**
- **podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji lub, jeżeli decyzja wydana została w formie dokumentu elektronicznego, powinna być opatrzona bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.**

Decyzja, w stosunku do której może być wniesione powództwo do sądu powszechnego lub skarga do sądu administracyjnego, powinna zawierać ponadto pouczenie o dopuszczalności wniesienia powództwa lub skargi.

Elementy decyzji

„Decyzja administracyjna składa się z kilku elementów wymienionych w art. 107 § 1 kpa. Dla jej poprawności niezbędnym jest aby pomiędzy takimi elementami jak podstawą prawną, rozstrzygnięciem czyli osnową oraz uzasadnieniem prawnym i faktycznym istniała wewnętrzna spójność. Tylko wtedy można o takiej decyzji powiedzieć, iż zgodnie z art. 104 kpa decyzja jest aktem rozstrzygającym konkretną sprawę.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 31 marca 1999 r., III SA 5191/98)

Elementy decyzji - data

„Pojęcie „wydanie decyzji”, użyte w art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. Prawo celne (Dz. U. 1994 r. Nr 71 poz. 312 ze zm.), obejmuje doręczenie (ogłoszenie) decyzji stronie przed upływem 2 lat od dnia, w którym powstał obowiązek uiszczenia należności celnych. (...)

Decyzja procesowa, jako akt zewnętrzny, musi być zakomunikowana stronie. Dopóki nie zostanie zakomunikowana stronie, dopóty jest aktem niewywierającym żadnych skutków. Uzewnętrznienie decyzji w stosunku do strony stwarza nową sytuację procesową (np. możliwość wniesienia odwołania). **Doręczenie lub ogłoszenie decyzji stanowi jej wprowadzenie do obrotu prawnego.** Od tego dopiero momentu decyzja wiąże organ administracji publicznej i stronę. Fakt, że organ administracji do chwili doręczenia stronie lub ogłoszenia decyzji nie jest nią związany, oznacza, że do tego momentu sporządzona już decyzja może zostać jeszcze przez ten organ zmieniona, a zatem pozbawiona jest jeszcze przymiotu stabilnego rozstrzygnięcia sprawy co do jej istoty. Bez tego przymiotu nie może wiązać ani organu, ani też strony. **Decyzja sporządzona (a więc spełniająca wymagania formalne), ale niedoręczona nie załatwia sprawy administracyjnej.** Nie załatwia tej sprawy, ponieważ nie wiąże ani organu, ani strony.” (uchwała składu siedmiu sędziów NSA z 4 grudnia 2000 r., FPS 10/00)

W sytuacjach kiedy przepisy nie określają materialnoprawnych terminów ustalających chociażby możliwość ustalenia należności publicznoprawnej (np. podatków, należności celnych) za wydanie decyzji administracyjnej, a tym samym załatwienie sprawy można uznać datę, w której akt administracyjny zaopatrzonej został we wszystkie niezbędne elementy tej formy działania administracji publicznej. Tak w szczególności należy pojmować konieczne elementy decyzji określone w art. 107 § 1 kpa. Realne jest, że w okresie jaki upływa pomiędzy sporządzeniem decyzji a jej doręczeniem organ może zmienić stanowisko w tej decyzji zajęte (art. 107 § 1 w zw. z art. 110 kpa). Decyzja administracyjna rozpoczyna swój byt prawny z chwilą jej sporządzenia, doręczenie ma zaś na celu zakomunikowanie stronie zawartego w niej rozstrzygnięcia, które następuje w chwili złożenia na decyzji podpisu osoby uprawnionej (będącej organem administracji publicznej lub przez ten organ upoważnionej zgodnie z art. 268a kpa). Nie można podzielić poglądu, że w okresie pomiędzy datą sporządzenia decyzji a momentem jej zakomunikowania stronie sprawa nie została zakończona (nie zakończone zostało postępowanie administracyjne). W postępowaniu administracyjnym załatwienie sprawy poprzedza moment, w którym strona ma możliwość zapoznania się z rozstrzygnięciem. Chwilą wydania decyzji jest wobec tego data jej sporządzenia nie zaś doręczenia stronie. Data sporządzenia decyzji wywołuje ponadto oznaczone skutki prawne.

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 kwietnia 2006 r. II OSK 714/05)

Elementy decyzji – oznaczenie stron

„Organ administracji prowadzący postępowanie powinien powiadomić o wszczęciu postępowania wszystkie podmioty, będące stronami w sprawie (art. 61 § 4 kpa), a następnie umożliwić im aktywne uczestnictwo w postępowaniu (art. 10 § 1 kpa).”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Gdańsku z dnia 8 maja 1997 r., I SA/Gd 10/96)

„Strona jest pojęciem materialnoprawnym, nie zaś pojęciem procesowym, a zatem o tym czy dany podmiot jest stroną postępowania administracyjnego przesądzają przepisy prawa materialnego mające zastosowanie w konkretnym stanie faktycznym, nie zaś przepisy procesowe.”

(Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 listopada 2002 r., III RN 19/02)

Elementy decyzji – osnowa

„Naczelny Sąd Administracyjny nie może tolerować wad decyzji odnoszących się do jej istoty stwierdzając, że są one nieistotnymi i nie mającymi wpływu na wynik sprawy. Dotyczy to w rzeczywistości takich decyzji organu odwoławczego, których rozstrzygnięcie organu I instancji odnosi się do szeregu rozstrzygnięć częściowych, z których każde może być zawarte w samodzielnej decyzji. **O istotności takiej wady decyzji organu odwoławczego świadczy i ta jej cecha, że rozstrzyga ona o zakończeniu, bądź nie sporu w danej sprawie. Rozstrzygnięcie musi być sformułowane w taki sposób, ażeby możliwe było następnie wykonanie decyzji dobrowolne lub z zastosowaniem środków egzekucyjnych.**”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Rzeszowie z dnia 23 września 1999 r., SA/Rz 482/98)

„Ze względu na szczególną rangę i znaczenie dla stosunku administracyjnoprawnego, rozstrzygnięcia będące istotą decyzji powinno być sformułowane w taki sposób, aby wynikało z niego jednoznacznie jaki obowiązek został nałożony na stronę. Należy go zatem wyrazić precyzyjnie, bez niedomówień i możliwości różnej interpretacji. Rzeczą organu wydającego decyzję jest zatem ustalenie konkretnych obowiązków (dotyczących usunięcia konkretnych uchybień) przez podanie czynności jakie powinien wykonać adresat decyzji. Za niedopuszczalne natomiast należy uznać przerzucanie na adresata decyzji konieczności odczytania tych obowiązków np. z treści protokołu z kontroli, który stanowi dowód w sprawie. Taki sposób sformułowania rozstrzygnięcia oznacza też, że decyzja praktycznie jest niewykonalna, gdyż nie został właściwie oznaczony obowiązek strony.”

(wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 3 sierpnia 2006 r. II SA/Wr 393/05)

„Aby podmiot, który jest adresatem decyzji nabył jakieś prawo lub został obciążony obowiązkiem, ustalenie tego dotyczące musi być zawarte w podstawie decyzji i sformułowane w sposób jasny i precyzyjny, nie zaś jako dopisek umieszczony już po pouczeniach o środkach zaskarżenia.”

(Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 maja 2008 r., II GSK 64/08)

„1. Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji (art. 107 § 1 kpa) musi być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone.

2. Nie określając kwotowo (lecz procentowo) wartości przyznanej ulgi w podatku dochodowym (...), organ rozstrzyga o żądaniu strony co do zasady, a nie co do istoty sprawy.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 2 sierpnia 1995 r., III SA 1225/94)

„W rozstrzygnięciu decyzji nakazującej rozbiórkę, a nie w jej uzasadnieniu, powinno być zawarte precyzyjne określenie przedmiotu rozbiórki, aby orzeczenie administracyjne nadawało się do wykonania w drodze egzekucji administracyjnej. W przypadku skomplikowanych stanów faktycznych opis przedmiotu rozbiórki, a w razie konieczności nawet odesłanie do załącznika graficznego, powinny być zawarte w rozstrzygnięciu (sentencji) decyzji administracyjnej, a nie ujęte w opisie stanu faktycznego sprawy w uzasadnieniu decyzji”.

(wyrok WSA w Warszawie z 11 sierpnia 2005 r., VII SA/Wa 1779/04)

„Jeżeli decyzja nakładająca obowiązek nie określa terminu jego wykonania, to podlega wykonaniu z dniem, w którym stała się wymagalna, i z tym dniem właściwy organ powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych.”

wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 5 października 1999 r., IV SA 1502/97

Elementy decyzji – uzasadnienie

Art. 107. § 3. Uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.

„Spełnienie wynikającego z art. 8 kpa wymagania prowadzenia postępowania administracyjnego w taki sposób, aby pogłębić zaufanie obywateli do organów Państwa, jest szczególnie istotne w sprawie, w której uczestnicy postępowania reprezentują rozbieżne lub sprzeczne ze sobą interesy. **W takich sprawach szczególna rola uzasadnienia decyzji administracyjnej i wyroku sądu administracyjnego polega na tym, by przekonać stronę, że jej stanowisko zostało poważnie wzięte pod uwagę, a jeżeli zapadło inne rozstrzygnięcie, to przyczyną tego są istotne powody. „**

(Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1994 r. III ARN 2/94)

„Uzasadnienie prawne decyzji nie może polegać tylko na powołaniu, przez organ wydający ową decyzję, artykułu czy paragrafu przepisu prawa, lecz powinno zawierać umotywowaną ocenę stanu faktycznego w świetle obowiązującego prawa, oraz wskazać, jaki zachodzi związek między tą oceną, a treścią rozstrzygnięcia.

Natomiast **uzasadnienie faktyczne decyzji** - w świetle art. 107 § 3 kpa - powinno zawierać w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnioną, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.”

(Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Lublinie z dnia 15 grudnia 1995 r. SA/Lu 2479/94SA/Lu 2480/94)

„Gdy nie jest dokładnie ustalony stan faktyczny sprawy, to nie można ocenić czy jest on zgodny z hipotezą normy prawa materialnego.

W takim przypadku brak jest podstaw do rozstrzygnięcia sprawy, a rozstrzygnięcie dokonane mimo to przez organ administracji jest w konsekwencji wadliwe.”

(wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 23 stycznia 2008 r. II SA/Wr 509/2007)

„Dowolne ustalenia w zakresie stanu faktycznego oraz brak należytego uzasadnienia prawnego zaskarżonej decyzji uzasadniają zarzut naruszenia przepisów art. 7, 77 § 1, 80 i art. 107 § 3 kpa.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 listopada 1997 r., III SA 753/96)

„Uzasadnienie stanowi integralną część wyjaśnienia rozstrzygnięcia, stanowiącego dyspozytywną część decyzji. **Pominięcie w uzasadnieniu decyzji okoliczności faktycznych, mogących mieć istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy stwarza przesłankę do uznania naruszenia przez organ przepisów o postępowaniu administracyjnym w stopniu wywierającym istotny wpływ na wynik sprawy.”**

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Lublinie z dnia 22 kwietnia 1998 r., I SA/Lu 21/98)

„W sprawie toczącej się w trybie nadzorczym, zainicjowanej wnioskiem legitymowanej strony, domagającej się stwierdzenia nieważności, **organ odmawiając stwierdzenia nieważności decyzji, nie powinien ograniczać się do zbadania stawianych przez wnioskodawcę zarzutów, lecz - zgodnie z zasadą oficjalności - poczynić własne ustalenia, eliminujące możliwość istnienia innych wad badanej decyzji.** Wówczas dopiero może przyjąć, że nie tylko zarzuty zgłoszone przez stronę nie dają podstaw do stwierdzenia nieważności decyzji, ale i że decyzja nie zawiera innych wad uzasadniających stwierdzenie jej nieważności. Pominięcie natomiast przez organ nadzorczy innych ewentualnych wad decyzji, pomimo założenia werbalnej jedynie deklaracji, że nie zawiera ona takich wad, narusza zasadę praworządności i zasadę zaufania do organów Państwa.”

(wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 11 sierpnia 2005 r., VII SA/Wa 1779/04)

„Decyzja, czy też postanowienie, kończące postępowanie, to akt z którego strona winna czerpać pełną, wszechstronną, zgodnie z prawem umotywowaną informację o swej sytuacji prawnej - w zakresie prawa procesowego jak i materialnego. To decyzja, czy też postanowienie, stanowią przedmiot zaskarżenia; z nimi polemizuje strona w skardze sądowoadministracyjnej; one to podlegają ocenie i osądowi Naczelnego Sądu Administracyjnego jako odzwierciedlenie, przekazanie, uzasadnienie procesu zastosowania prawa, który dokonany został w sprawie.

Wad decyzji (postanowień) istotnych w świetle wymogów art. 210 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa nie może sanować późniejsza aktywność procesowa organu administracji - np. w formie odpowiedzi na skargę.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Łodzi z dnia 30 października 2000 r., I SA/Łd 588/98)

„Obowiązkiem organu administracji jest dokładne uzasadnienie przyjęcia konkretnego przepisu jako podstawy rozstrzygnięcia.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 grudnia 2000 r., III SA 2042/00)

Art. 7. W toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności i podejmują wszelkie kroki niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

Art. 8. Organy administracji publicznej obowiązane są prowadzić postępowanie w taki sposób, aby pogłębiać zaufanie obywateli do organów Państwa oraz świadomość i kulturę prawną obywateli.

Art. 9. Organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

Art. 11. Organy administracji publicznej powinny wyjaśniać stronom zasadność przesłanek, którymi kierują się przy załatwieniu sprawy, aby w ten sposób w miarę możliwości doprowadzić do wykonania przez strony decyzji bez potrzeby stosowania środków przymusu.

„Zaniechanie uzasadnienia decyzji przez organy administracji w sposób zgodny z zasadami wyrażonymi w art. 7-9 i 11 kpa skutkuje wadliwością uzasadniająca uchylene decyzji, albowiem nie jest możliwa ocena zgodności zaskarżonych decyzji z prawem. **Uzasadnienie decyzji stanowi jej integralną część, stąd też wady uzasadnienia mogą być skutecznie podnoszone w skardze.”**

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejskowy w Gdańsku z dnia 28 października 1998 r., I SA/Gd 1651/96)

„W świetle art. 9 kpa organy administracji nie mogą w postępowaniu przez siebie prowadzonym powoływać się na paremię ignorantia iuris nocet dla uzasadnienia swych działań i rozstrzygnięć.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 stycznia 1990 r., I SA 28/89)

„(...) jednym z istotnych czynników wpływających na umocnienie praworządności w administracji - jest obowiązek organów administracyjnych - **należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, którymi kierowały się te organy, w toku załatwienia spraw.** Motywy te, powinny znaleźć swój wyraz także w uzasadnieniu faktycznym i prawnym decyzji, bowiem **strony mają prawo znać argumenty i przesłanki podejmowanych decyzji. Bez zachowania tego elementu decyzji, strony nie mają możliwości obrony swoich słuszných interesów oraz prowadzenia polemiki z organem - zarówno w odwołaniu, jak też w skardze do Sądu.** Niezależnie od powyższego - uzasadnienie stanowi jeden z warunków „sine qua non” skutecznej kontroli decyzji administracyjnych przez NSA. Prawidłowe uzasadnienie decyzji ma - zdaniem sądu - nie tylko znaczenie prawne ale i wychowawcze, bowiem pogłębia zaufanie uczestników postępowania do organów administracyjnych.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Lublinie z dnia 15 grudnia 1995 r. SA/Lu 2479/94SA/Lu 2480/94)

Uznanie administracyjne

„Uprawnienie organu do wydania decyzji o charakterze uznaniowym nie zwalnia tegoż organu z obowiązku zgromadzenia i wszechstronnego zbadania materiału dowodowego i wydania decyzji o treści przekonującej pod względem faktycznym i prawnym.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejskowy w Katowicach z dnia 23 października 1998 r., I SA/Ka 225/97)

„Jeżeli w sprawie występują sprzeczne interesy stron, obowiązkiem organów administracji i sądu jest przeprowadzenie analizy tych interesów i stwierdzenie w uzasadnieniu rozstrzygnięcia, jakie to względy (zarówno prawne jak i społeczne) zostały przy podejmowaniu rozstrzygnięcia wzięte pod uwagę, dlaczego pewne argumenty zostały przedłożone nad inne i w jaki sposób interesy strony, dla której rozstrzygnięcie jest negatywne, zostały wzięte pod uwagę.”

(wyrok Sądu Najwyższego - Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 lutego 1997 r., III RN 94/96)

“W państwie prawa nie ma miejsca dla mechanicznej i sztywno pojmowanej zasady nadrzędności interesu ogólnego nad interesem indywidualnym. Oznacza to, że w każdym przypadku działający organ ma obowiązek wskazać, o jaki interes ogólny (publiczny) chodzi, i udowodnić, iż jest on na tyle ważny i znaczący, że bezwzględnie wymaga ograniczenia uprawnień indywidualnych obywateli. Zarówno istnienie takiego interesu , jak i jego znaczenie, a także przesłanki powodujące konieczność przełożenia w konkretnym wypadku interesu publicznego nad indywidualny podlegać muszą zawsze wnikliwej kontroli instancyjnej i sądowej, a już szczególnie wówczas, gdy chodzi o udowodnienie, iż w interesie publicznym leży ograniczenie (lub odjęcie) określonego przez Konstytucję RP prawa własności.”

(Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18.11.1993 r. sygn. III ARN 49/93)

Elementy decyzji – uzasadnienie cd.

„Jeżeli uzasadnienie decyzji w zasadzie sprowadza się do nader lapidarnego i ogólnego stwierdzenia, że organ I instancji nie przekroczył granic uznaniowości, wyznaczonych przez art. 22 ust. 1 ustawy o zobowiązaniach podatkowych, to tego typu uzasadnienie wskazuje na niedbałość organu odwoławczego w rozpoznaniu sprawy, nie pozwala na rozpoznanie motywów, którymi kierowano się przy jej załatwieniu i powoduje, że w zasadzie poprzez brak rzeczowej argumentacji decyzji w istocie wymyka się spod kontroli. Podkreślić trzeba, że wbrew swym obowiązkom Izba Skarbowa nie odniosła się konkretnie do żadnego z argumentów odwołania.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 kwietnia 1998 r., III SA 1436/96)

„Ograniczenie się w uzasadnieniu decyzji do stwierdzenia istotnych rozbieżności w materiale dowodowym, bez ich wyspecyfikowania, a następnie próby wyjaśnienia stanowi istotne naruszenie przepisów postępowania, w tym zwłaszcza art. 107 § 3 kpa.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 13 grudnia 1988 r., II SA 497/88)

„Organ odwoławczy nie ma obowiązku przeprowadzenia dowodu, jeżeli w jego ocenie wnioski dowodowe strony dotyczą okoliczności dostatecznie wyjaśnionych w postępowaniu. W takim przypadku winien jednak wskazać konkretne motywy takiego stanowiska (art. 78 § 2 i 107 § 3 kpa).”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 maja 1998 r., III SA 193/97)

„Niedopuszczalne jest ogólnikowe powołanie się w decyzji na opinię biegłych, jeżeli ta opinia jest podważana w sposób bardzo szczegółowy. Należy wówczas szczegółowo rozprawić się z zarzutami w uzasadnieniu decyzji. Nie wystarczy tu stwierdzenie, że biegli mają najlepsze rozeznanie co do wartości budynku i dlatego wydana przez nich opinia jest najbardziej wiarygodna.” (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Katowicach z dnia 30 marca 1995 r., SA/Ka 2751/94)

„Zaniedbanie organu administracji państwowej w kwestii ustosunkowania się do istotnych różnic w opiniach biegłych powołanych w sprawie, zaniechanie skonfrontowania tych rozbieżnych opinii w toku postępowania administracyjnego, w związku z czym uzasadnienie decyzji nie wyjaśnia tych kwestii, stanowi istotne naruszenie przepisów postępowania administracyjnego mające wpływ na wynik sprawy.” (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 grudnia 1980 r., SA 645/80)

„Z uwagi na funkcję zewnętrzną uzasadnienia, tzn. jego wpływ na postępowanie w innych sprawach, dopuszczalne jest zaskarżenie samego uzasadnienia w trybie administracyjnym, jak również dopuszczalna jest skarga do sądu administracyjnego.”

(Wyrok NSA z dnia 28.06.1982 sygn. I SA 47/82)

„Dopuszczalne jest wzruszenie przez Naczelny Sąd Administracyjny decyzji administracyjnej z powodu wadliwości stwierdzeń zawartych w uzasadnieniu, mimo że jej sentencja jest zgodna z prawem.”

(Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5.02.1990 r. IV SA 832/89)

„Jeżeli rozstrzygnięcie zawarte w sentencji ostatecznej decyzji jest diametralnie różne od motywów zawartych w uzasadnieniu, to taka decyzja rażąco narusza art. 107 i podlega stwierdzeniu nieważności na podstawie art. 156 § 1 pkt 2.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 13 maja 1999 r., IV SA 935/98)

Elementy decyzji – odstąpienie od uzasadnienia

Art. 107. § 4. Można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony; nie dotyczy to jednak decyzji rozstrzygających sporne interesy stron oraz decyzji wydanych na skutek odwołania.

§ 5. Organ może odstąpić od uzasadnienia decyzji również w przypadkach, w których z dotychczasowych przepisów ustawowych wynikała możliwość zaniechania lub ograniczenia uzasadnienia ze względu na interes bezpieczeństwa Państwa lub porządek publiczny.

„1. Przewidziana w przepisach szczególnych możliwość odstąpienia w pewnych sytuacjach od uzasadnienia decyzji ze względu na interes bezpieczeństwa Państwa nie oznacza wyłączenia kontroli tego rodzaju decyzji przez Naczelny Sąd Administracyjny.

**2. Akta sprawy powinny zawierać materiał, który by wskazywał, jakimi względami na interes publiczny kierował się organ, wydając nieprzychylną dla strony decyzją. W braku takiego materiału sąd byłby pozbawiony możliwości wykonania przysługującego mu - nawet w stosunku do decyzji pozostawionych całkowicie swobodnemu uznaniu - uprawnienia do oceny, czy nie zostały przekroczone przez organ granice swobodnego uznania.”
(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 28 lipca 1992 r., III SA 1154/92)**

„1. Skorzystanie przez organy obu instancji z uprawnienia do zaniechania faktycznego i prawnego uzasadnienia decyzji odmownej, gdy wymaga tego interes bezpieczeństwa Państwa lub porządek publiczny (art. 8 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. o broni, amunicji i materiałach wybuchowych - Dz. U. 1961 r. Nr 6 poz. 43 ze zm.), nie zwalnia tych organów z podania podstawy prawnej wydanych decyzji, a także z obowiązku pełnego udokumentowania okoliczności, które stały się faktyczną podstawą negatywnej decyzji.

2. W wypadku odstąpienia przez organ od uzasadnienia decyzji (art. 107 § 5 kpa) sąd administracyjny, badając zgodność z prawem takiej decyzji, powinien mieć możliwość zapoznania się z dowodami, na których oparł się organ, wydając zaskarżoną decyzję.” (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejskowy w Katowicach z dnia 7 lutego 1991 r., SA/Ka 848/90)

Elementy decyzji - pouczenie

Art. 112. Błędne pouczenie w decyzji co do prawa odwołania albo wniesienia powództwa do sądu powszechnego lub skargi do sądu administracyjnego nie może szkodzić stronie, która zastosowała się do tego pouczenia.

„Niepouczenie strony w decyzji ostatecznej organu administracji, wydanej w sprawie, która należy do katalogu spraw, o jakich mowa w art. 196 § 2 kpa - o terminie i trybie zaskarżenia tej decyzji do sądu administracyjnego - powoduje, iż 30 dniowy termin do wniesienia skargi na tą decyzję nie biegnie.”

(Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 września 1981 r., II SA 505/81)

Zmiana

„Wprawdzie art. 112 kpa stanowi, że błędne pouczenie w decyzji co do prawa wniesienia skargi do sądu administracyjnego nie może szkodzić stronie, która zastosowała się do tego pouczenia, ale też nie może dawać tej stronie specjalnych uprawnień naruszających ustalone prawem zasady postępowania. Błędne pouczenie będzie stanowiło uzasadnienie przywrócenia terminu do wniesienia odwołania jeśli skarżący zechce z tej możliwości wzruszenia zaskarżonej decyzji skorzystać.”

(postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 1 lipca 1998 r. III SA 230/97 III SA 233/97)

„Zgłoszenie żądania uzupełnienia decyzji przesuwają początek liczenia terminu wniesienia odwołania na dzień doręczenia stronie odpowiedzi (decyzji uzupełniającej albo postanowienia o odmowie uzupełnienia - art. 111 § 2 kpa). Zgodnie z art. 107 § 1 kpa akt wydany w wyniku rozpoznania takiego żądania powinien zawierać nowe pouczenie o terminie wniesienia odwołania od decyzji objętej żądaniem, uwzględniające treść art. 111 § 2 kpa.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Gdańsku z dnia 22 listopada 2000 r., II SA/Gd 1783/98)

Elementy decyzji - podpis

„Z indywidualizacją wnoszącego związane jest także założenie własnoręczności podpisu. Taki wymóg obowiązuje, mimo że kpa przymiotnika „własnoręczny” nie stosuje (w przeciwieństwie chociażby do art. 78 § 1 kodeksu cywilnego). Nie ma możliwości opatrywania podań faksymile, tj. pieczęcią odwzorowującą wiernie podpis osoby składającej podpis. W przepisach jest jednak pewna niekonsekwencja. Zgodnie z art. 63 § 1 kpa podania można wnosić m.in. za pomocą telefaksu. W przypadku takiego podania podpis pod nim nie jest podpisem własnoręcznym wnoszącego, lecz jego dokładną kopią wydrukowaną przez telefaks odbiorcy. Jego podobieństwo z podpisem złożonym przy użyciu faksymile jest więc spore.” (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 8 lutego 2007 r., VI SA/Wa 2105/06)

Każda decyzja powinna zostać wydana na piśmie, własnoręcznie podpisana przez osobę do tego upoważnioną, a jej oryginał powinien znajdować się w aktach administracyjnych sprawy, jak również zostać doręczony każdej ze stron. (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 29 stycznia 2008 r. II SA/Wr 536/2007)

„Decyzja nie zawierająca podpisu z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do jej wydania jest nieważna z mocy art. 156 § 1 pkt 7 kpa.

Braku takiej decyzji nie można uzupełnić po jej doręczeniu stronie.”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Krakowie z dnia 4 lipca 1997 r., I SA/Kr 88/97)

„Sąd podziela wywody organu odwoławczego, że doręczenie skarżącemu podpisanej decyzji bez zamieszczenia pieczęci imiennej jest uchybieniem formalnym, ale nie stanowi elementu konstytucyjnego decyzji administracyjnej (...) i nie miało wpływu na wynik rozstrzygnięcia zaskarżonej decyzji i jej ważności”

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Szczecinie z dnia 16 lipca 1997 r. SA/Sz 1153/96)

„Nie można wykluczyć, iż dopuszczalne jest sporządzenie załącznika do decyzji, lecz taki załącznik musi zawierać przynajmniej dokładne oznaczenie decyzji, a przede wszystkim właściwy podpis, gdyż załącznika tego nie można traktować inaczej jak decyzji.

Skoro więc załącznik ten nie zawiera podpisu, to nie może być traktowany jako decyzja, a zatem wydane w sprawie decyzje ustalające zobowiązanie podatkowe w drodze szacunkowej naruszają prawo, gdyż prowadzonych przez skarżącego ksiąg podatkowych nie pozbawiono skutecznie mocy dowodowej, a wobec tego podstawy opodatkowania mogły być oparte tylko na treści ksiąg. Dalszą konsekwencją jest stwierdzenie rażącego naruszenia przepisu art. 169 § 2 zd. drugie kpa poprzez nieuzasadnienie przyczyn odmowy księgom podatkowym mocy dowodowej.” (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Gdańsku z dnia 12 marca 1997 r. SA/Gd 2939/95SA/Gd 2940/95)

„Należy stwierdzić, iż sam brak podpisu na załączniku graficznym stanowiącym integralną część decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu nie stanowi naruszenia art. 107 par. 1 k.p.a. mogącego mieć istotny wpływ na wynik sprawy. (...) Brak jedynie podpisu organu wydającego decyzję na załączniku graficznym, przy istniejących pozostałych adnotacjach pozwala zidentyfikować dokument, jako załącznik do konkretnej decyzji.” (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 stycznia 2008 r., II OSK 1862/06)

„Decyzja zatwierdzająca projekt budowlany i stanowiąca też zezwolenie na budowę w pkt 2 tego zezwolenia stwierdza, iż **projekt budowlany stanowi integralną część decyzji.**

Takie stwierdzenie zawarte w treści decyzji wywiera ten skutek, iż decyzja stanowi nierozrwalną całość tylko z projektem. Doręczenie więc stronie decyzji bez projektu budowlanego nie może być w ocenie Sądu uznane za doręczenie skuteczne w znaczeniu art. 109 § 1 Kpa, bowiem strona uzyskała tylko część decyzji. Uznanie więc przez organ, że od doręczenia stronie części decyzji należy liczyć początek biegu terminu do wniesienia odwołania stanowiłoby rażące naruszenie interesu prawnego strony.” (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 kwietnia 1999 r., IV SA 175/97)

Decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu odsyła w swojej treści do załącznika graficznego, który winien być opisany w sposób nie budzący żadnych wątpliwości co do jego związku z decyzją. W tym przypadku to decyzja określa, jaki dokument stanowi jej załącznik, a nie odwrotnie. Załącznik powinien zaś być tak opisany, aby nie powstawały wątpliwości, co do jego związku z określoną decyzją.

(wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 stycznia 2008 r. II OSK 1862/06)

Rygor natychmiastowej wykonalności

Art. 108. § 1. Decyzji, od której służy odwołanie, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, gdy jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami bądź też ze względu na inny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes strony. W tym ostatnim przypadku organ administracji publicznej może w drodze postanowienia zażądać od strony stosownego zabezpieczenia.

§ 2. Rygor natychmiastowej wykonalności może być nadany decyzji również po jej wydaniu. W tym przypadku organ wydaje postanowienie, na które służy stronie zażalenie.

Rygor natychmiastowej wykonalności

Pojęcie „rygoru natychmiastowej wykonalności” nie może być utożsamiane z „natychmiastowym wykonaniem decyzji z mocy ustawy”. Rygor natychmiastowej wykonalności jest nadawany przez organ w oparciu o art. 108 KPA i stanowi wyjątek od zasady „niewykonalności” decyzji, które nie są ostateczne. Z kolei „natychmiastowe wykonanie decyzji z mocy ustawy” następuje automatycznie bez konieczności nadawania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

„Organ administracji państwowej nie może nadać swej decyzji nieostatecznej rygoru natychmiastowej wykonalności, jeżeli nie uzasadni takiego rozstrzygnięcia jedną z okoliczności wskazanych w art. 108 kpa, których nie można interpretować rozszerzająco.”
(Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 maja 1983 r., I SA 20/83)

Rygor natychmiastowej wykonalności

„Nie może budzić wątpliwości, że budowa ulicy leży w interesie społecznym, który trafnie przedkładany jest ponad interes stosunkowo niewielkiej grupy osób realizujących na tym terenie parking. Nadanie w tych warunkach rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji, która ma m.in. na celu usunięcie przeszkody w realizacji planowych zamierzeń inwestycyjnych (budowy ulicy), nie może być oceniane jako naruszające prawo”

(wyrok NSA z 21 czerwca 1999 r., IV SA 1425/97)

Instrukcja kancelaryjna

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów

z dnia 18 stycznia 2011 r.

**w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt
oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów
zakładowych**

(Dz. U. 2011 Nr 14 poz. 67 z późn. zm.)

Zastąpiło ono:

- 1. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów samorządu województwa (Dz. U. 1998 Nr 160 poz. 1073 z późn. zm.);**
- 2. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów powiatu. (Dz. U. 1998 Nr 160 poz. 1074 z późn. zm.);**
- 3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla zespolonej administracji rządowej w województwie. (Dz. U. 1998 Nr 161 poz. 1109 z późn. zm.);**
- 4. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych. (Dz. U. 1999 Nr 112 poz. 1319 z późn. zm.)**

Załącznik nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej...:

§ 1. 1. Instrukcja kancelaryjna określa szczegółowe zasady i tryb wykonywania czynności kancelaryjnych w podmiocie oraz reguluje postępowanie w tym zakresie z wszelką dokumentacją, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej:

1) niezależnie od techniki jej wytwarzania, postaci fizycznej oraz informacji w niej zawartych oraz

2) począwszy od wpływu lub powstania dokumentacji wewnątrz podmiotu do momentu jej uznania za część dokumentacji w archiwum zakładowym.

2. Czynności kancelaryjne są wykonywane w systemie tradycyjnym lub w systemie EZD.

§ 2. Określenia użyte w rozporządzeniu oznaczają:

13) system EZD - system teleinformatyczny do elektronicznego zarządzania dokumentacją umożliwiający wykonywanie w nim czynności kancelaryjnych, dokumentowanie przebiegu załatwiania spraw oraz gromadzenie i tworzenie dokumentów elektronicznych;

14) system tradycyjny - system wykonywania czynności kancelaryjnych, dokumentowania przebiegu załatwiania spraw, gromadzenia i tworzenia dokumentacji w postaci nieelektronicznej, z możliwością korzystania z narzędzi informatycznych do wspomagania procesu obiegu dokumentacji w tej postaci

§ 5. 1. Dokumentacja tworząca akta spraw to dokumentacja, która została przyporządkowana do sprawy i otrzymała znak sprawy.

2. Znak sprawy jest stałą cechą rozpoznawczą całości akt danej sprawy.

3. Znak sprawy zawiera następujące elementy:

1) oznaczenie komórki organizacyjnej;

2) symbol klasyfikacyjny z wykazu akt;

3) kolejny numer sprawy, wynikający ze spisu spraw;

4) cztery cyfry roku kalendarzowego, w którym sprawa się rozpoczęła.

4. Poszczególne elementy znaku sprawy umieszcza się w kolejności, o której mowa w ust. 3, i oddziela kropką w następujący sposób: ABC.123.77.2011, gdzie:

1) ABC to oznaczenie komórki organizacyjnej;

2) 123 to symbol klasyfikacyjny z wykazu akt;

3) 77 to liczba określająca siedemdziesiątą siódmą sprawę rozpoczętą w 2011 r. w komórce organizacyjnej oznaczonej ABC, w ramach symbolu klasyfikacyjnego 123;

4) 2011 to oznaczenie roku, w którym sprawa się rozpoczęła.

5. Oznaczenie komórki organizacyjnej, stanowiące element znaku sprawy, może być przyporządkowane w jednym roku kalendarzowym tylko do jednej komórki organizacyjnej, niezależnie od zmian organizacyjnych w podmiocie. (...)

Czynności kancelaryjne w systemie tradycyjnym

§ 52. 1. Prowadzący sprawę sprawdza, czy przekazana bezpośrednio lub w drodze dekretacji przesyłka:

1) dotyczy sprawy już wszczętej;

2) rozpoczyna nową sprawę.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, prowadzący sprawę dołącza przesyłkę do akt sprawy, nanosząc na nią znak sprawy.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, prowadzący sprawę traktuje przesyłkę jako podstawę założenia sprawy, wpisując odpowiednie dane do spisu spraw oraz nanosząc na nią znak sprawy.

4. Znak sprawy nanosi się w górnej części pisma na jego pierwszej stronie.

§ 55. 1. Sprawę niezakończoną ostatecznie w ciągu roku załatwia się w latach kolejnych bez zmiany dotychczasowego jej znaku. Elementy znaku sprawy pozostają niezmiennie.

2. Zmiana znaku sprawy z równoczesnym ponownym założeniem nowej sprawy może nastąpić dopiero wtedy, gdy sprawa ostatecznie zakończona zaczyna się od nowa lub w przypadku, gdy w wyniku reorganizacji, akta spraw niezakończonych przejmuje nowa komórka organizacyjna.

3. W sytuacji, o której mowa w ust. 2, sprawę wpisuje się w nowym spisie spraw, zaznaczając ten fakt w dotychczasowym spisie spraw w formie wzmianki: „*przeniesiono do znaku sprawy .....*”, i przenosi się akta sprawy do nowej teczki aktowej, nie dokonując zmian w znaku sprawy przyporządkowanym wcześniej aktom sprawy.

§ 56. Jeżeli sprawa została załatwiona ustnie, a nie wynika to z treści przesyłki lub treści dekretacji, prowadzący sprawę:

- 1) sporządza notatkę opisującą sposób załatwienia sprawy;**
- 2) umieszcza przesyłkę wraz z notatką w aktach sprawy;**
- 3) wpisuje do spisu spraw datę ostatecznego załatwienia sprawy.**

§ 59. 1. Projekty pism przeznaczone do wysyłki za pomocą środków komunikacji elektronicznej przedstawia się do podpisu wyłącznie w postaci elektronicznej.

2. W przypadku pisma przeznaczonego do wysyłki w postaci elektronicznej podpisujący:

1) podpisuje elektronicznie pismo w postaci elektronicznej;

2) podpisuje odręcznie wydrukowaną treść pisma w postaci elektronicznej (egzemplarz przeznaczony do włączenia do akt sprawy).

§ 60. 1. Pisma na nośniku papierowym są wysyłane przez punkt kancelaryjny.

2. Pisma przeznaczone do wysyłki w postaci elektronicznej mogą być wysyłane automatycznie, po ich podpisaniu podpisem elektronicznym.

3. Na egzemplarzu pisma przeznaczonym do włączenia do akt sprawy zamieszcza się informację co do sposobu wysyłki (na przykład list polecony, list priorytetowy, doręczenie elektroniczne) oraz potwierdzenie dokonania wysłania przesyłki lub jej osobistego doręczenia.

4. Prowadzący sprawę włącza do akt sprawy podpisany egzemplarz pisma wychodzącego przeznaczony do włączenia do akt sprawy.

USTAWA
z dnia 31 stycznia 1980 r.
o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz
o pieczęciach państwowych

Art. 16c. 1. Urzędową pieczęcią jest metalowa, tłoczona pieczęć okrągła zawierająca pośrodku wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, a w otoku napis odpowiadający nazwie podmiotu uprawnionego do używania urzędowej pieczęci.

2. Urzędową pieczęcią gminy, powiatu, samorządu województwa lub związku jednostek samorządu terytorialnego może być również pieczęć, o której mowa w ust. 1, zawierająca pośrodku, zamiast wizerunku orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, odpowiednio herb gminy, powiatu lub województwa. Odcisk pieczęci z herbem nie może być umieszczany na dokumentach urzędowych w sprawach z zakresu administracji rządowej.

Dziękuję za uwagę

www.kpcic.gdynia.pl

